

**Міністру освіти і науки України
Оксену ЛІСОВОМУ**

**Т.в.о. Міністра цифрової
трансформації України
Олександру БОРНЯКОВУ**

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

До мене як до народного депутата України системно надходять численні звернення від батьків здобувачів освіти щодо функціонування електронної освітньої інформаційної системи «Єдина школа», яка раніше була рекомендована Міністерством освіти і науки України до використання у закладах загальної середньої освіти.

У зверненнях батьків повідомляється, що станом на сьогодні розробником зазначеного сервісу фактично впроваджено нову модель монетизації, яка полягає у:

- демонстрації рекламних блоків, що перекривають доступ до базового функціоналу (зокрема перегляду оцінок та домашніх завдань);
- необхідності очікування завершення реклами для отримання доступу до інформації, що є складовою освітнього процесу;
- пропозиції платної підписки для усунення таких обмежень (орієнтовно 476,74 грн на рік);
- фіксації випадків трансляції рекламного контенту російською мовою.

Зазначене, по суті, створює ситуацію, за якої доступ до інформації про результати навчання дитини та освітній процес обмежується або ускладнюється без здійснення оплати, що має ознаки непрямой комерціалізації права на освіту.

Водночас у попередній відповіді Міністерства освіти і науки України зазначалося, що:

- використання платних сервісів не може бути обов'язковим;
- у разі відмови батьків мають застосовуватися альтернативні (зокрема паперові) інструменти.

Однак на практиці у значній кількості закладів освіти електронні щоденники фактично є єдиним джерелом оперативної інформації, а використання альтернативних способів не забезпечується або є формальним.

Додатково звертаю увагу, що за даними сервісу Google Play, мобільний додаток «Єдина школа» має понад 1 000 000 встановлень, що свідчить про його значне поширення серед учасників освітнього процесу та надає порушеній проблематиці системного характеру, який потребує належного реагування на державному рівні.

У зв'язку з викладеним, керуючись статтею 16 Закону України «Про статус народного депутата України»,

ПРОШУ:

1. Надати вичерпні роз'яснення та інформацію щодо наступного:

- 1.1. Чи вбачають Міністерство освіти і науки України та Міністерство цифрової трансформації України ознаки порушення принципу безоплатності повної загальної середньої освіти у випадку, коли доступ до інформації про освітній процес фактично обмежується рекламними механізмами або платною підпискою?
- 1.2. Чи вважається допустимою практика, за якої:
  - доступ до оцінок та домашніх завдань блокується або ускладнюється рекламним контентом;
  - батьки змушені здійснювати оплату для отримання повноцінного доступу до інформації, що є частиною освітнього процесу?
- 1.3. Чи проводилася або планується перевірка діяльності електронної системи «Єдина школа» у частині:
  - обмеження доступу до освітньої інформації;
  - впровадження платних функцій;
  - відповідності принципам захисту прав дитини та учасників освітнього процесу?
- 1.4. Чи вбачає Міністерство цифрової трансформації України у зазначених діях ознаки:
  - порушення прав користувачів цифрових сервісів;

- недобросовісної практики інтерфейсного дизайну, що примушує до оплати?
- 1.5. Чи розглядається можливість встановлення нормативних обмежень або стандартів, які б прямо забороняли:
- монетизацію базового функціоналу освітніх систем;
  - використання реклами, що перешкоджає доступу до освітнього процесу?
- 1.6. Які конкретні кроки будуть вжиті для забезпечення реального (а не декларативного) переходу закладів освіти на безоплатні державні альтернативи (зокрема, додаток «Мрія»), включаючи строки та відповідальних осіб?
- 1.7. Які заходи планується вжити на рівні державної політики для:
- унеможливлення блокування доступу до освітньої інформації через рекламу або платні механізми;
  - запровадження обов'язкових вимог до освітніх інформаційних систем, що використовуються у державних і комунальних закладах освіти?
2. Надати інформацію, чи планується формування та оприлюднення офіційної позиції Міністерства освіти і науки України та Міністерства цифрової трансформації України щодо неприпустимості обмеження або ускладнення доступу до інформації про освітній процес (зокрема оцінок і домашніх завдань) шляхом використання рекламних механізмів або платних підписок у цифрових освітніх сервісах, що застосовуються у закладах освіти, з метою недопущення впровадження таких підходів іншими постачальниками.

З повагою,

Народний депутат України

Данило ГЕТМАНЦЕВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000440A310097A5DC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
20д9/7-2026/79645 від 13.04.2026

2199164

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Народному депутатові України
Данилу ГЕТМАНЦЕВУ

Про розгляд депутатського звернення

Шановний Даниле Олександровичу!

Міністерство освіти і науки України в межах компетенції розглянуло Ваше депутатське звернення від 13 квітня 2026 року № 20д9/7-2026/79645 щодо функціонування електронної освітньої інформаційної системи «Єдина школа» та надає інформацію (додається).

Додаток: на 6 арк. в 1 прим.

З повагою

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Швадчак Васирина-Роксолана 0442878251
Нагірняк Тетяна 0442878251

МОН № 1/8427-26 від 23.04.2026

Підписав: Лісовий Оксен Васильович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000ED3236000AD9E100
Дійсний: з 14.03.2025 11:28:13 по 12.03.2027 11:28:13

Інформація Міністерства освіти і науки України щодо питань порушених у зверненні народного депутата України Данила Гетманцева від 13 квітня 2026 року № 20д9/7-2026/79645

Підпункт 1.1. пункту 1. Відповідно до статті 4 Закону України «Про освіту» держава забезпечує безоплатність повної загальної середньої освіти відповідно до стандартів освіти. Право на безоплатну повну загальну середню освіту реалізується, зокрема, за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансування у порядку, встановленому законодавством, а також гарантується безоплатне забезпечення підручниками (у тому числі електронними) і посібниками всіх здобувачів повної загальної середньої освіти та педагогічних працівників. Таким чином, законодавством чітко визначено зміст державної гарантії безоплатності повної загальної середньої освіти.

У зв'язку з цим використання закладом загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) приватної електронної освітньої інформаційної системи (зокрема для ведення електронних журналів, щоденників або комунікації з батьками) саме по собі не є окремим елементом змісту гарантії безоплатності повної загальної середньої освіти у розумінні статті 4 Закону України «Про освіту». МОН не встановлювало жодних обов'язкових платежів за користування такими електронними сервісами, зокрема системою «Єдина школа», яка є продуктом приватного суб'єкта господарювання та самостійно визначає умови користування власним програмним забезпеченням. Укладення договорів про використання таких сервісів здійснюється безпосередньо між ЗЗСО та/або його засновником чи відповідним органом управління освітою і власником відповідної інформаційної системи.

Разом із тим застосування приватної електронної інформаційної системи не може створювати для батьків здобувачів освіти обов'язку здійснювати оплату за доступ до базової інформації про освітній процес, результати навчання, відвідування занять, домашні завдання чи іншу інформацію, яку ЗЗСО зобов'язаний доводити до відома батьків. Відповідно до статті 55 Закону України «Про освіту» батьки здобувачів освіти мають право отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей, а також результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності. Крім того, статтею 30 Закону України «Про освіту» закріплено принцип прозорості та інформаційної відкритості закладу освіти.

Такий підхід також має відповідати загальним засадам Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідно до якого в Україні створюються рівні умови для здобуття повної загальної середньої освіти, кожному забезпечується її доступність та якість, а жоден учасник освітнього процесу не повинен зазнавати будь-яких форм дискримінації чи обмежень в освітньому процесі. У зв'язку з цим організація взаємодії ЗЗСО з батьками не повинна створювати додаткових майнових бар'єрів для доступу до базової інформації, необхідної для належної участі в освітньому процесі.

У разі якщо доступ до такої базової інформації фактично ставиться в залежність від перегляду реклами, оформлення платної підписки або інших платних механізмів, це не може розглядатися як належна практика в діяльності державних і комунальних ЗЗСО, оскільки може свідчити про неналежне забезпечення прав батьків на отримання інформації про навчання дитини та створювати непрямий примус до оплати приватного сервісу.

Із метою забезпечення рівного доступу до цифрових сервісів Мінцифри та МОН створили державну безоплатну альтернативу – освітній мобільний додаток Мрія (далі – додаток Мрія). Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2024 року № 177 користування додатком Мрія здійснюється на безоплатній основі. Функціонал передбачає, зокрема, доступ до розкладу, домашніх завдань, ведення електронних класних журналів і щоденників, комунікацію між учасниками освітнього процесу та надання інформації про перебіг освітнього процесу.

Наявність у закладі освіти приватної електронної інформаційної системи з платними додатковими функціями не є порушенням принципу безоплатності повної загальної середньої освіти у значенні статті 4 Закону України «Про освіту». Водночас доступ батьків до базової інформації про освітній процес і результати навчання дитини не може ставитися в залежність від оплати приватного сервісу. У разі використання такого сервісу ЗЗСО та його засновник мають забезпечити безоплатний альтернативний спосіб доведення до батьків необхідної інформації про перебіг освітнього процесу та результати навчання дитини.

Підпункт 1.2. пункту 1. Відповідно до Закону України «Про освіту» визначено, що кожен має право на якісну, доступну та безоплатну освіту у випадках і порядку, визначених Конституцією та законами України. Доступ, що блокується рекламним контентом або потребує оплати для перегляду результатів оцінювання учнів та домашніх завдань, є неприпустимим, оскільки створює перешкоди в отриманні обов'язкової інформації про освітній процес, що має надаватися безоплатно.

У разі відмови батьків від використання освітніх інформаційних систем, що належать комерційним суб'єктам чи громадським організаціям і порушують принцип рівності доступу до освітнього процесу, ЗЗСО зобов'язаний застосовувати альтернативні методи фіксації результатів навчання, контролю реалізації освітньої програми, відвідування занять і доведення до батьків відповідної інформації.

Підпункт 1.3. пункту 1. Статтею 37 Закону України «Про повну загальну середню освіту» визначено, що засновник закладу загальної середньої освіти забезпечує утримання та розвиток заснованого ним закладу освіти, його матеріально-технічної бази на рівні, достатньому для виконання вимог державних стандартів та ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти.

Водночас МОН не наділене повноваженнями щодо здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю приватних суб'єктів господарювання, які є власниками програмних продуктів та не є суб'єктами освітньої діяльності у розумінні законодавства про освіту. Електронна система «Єдина школа» є продуктом приватного суб'єкта господарювання, а питання її використання виникає в межах договірних відносин між закладом освіти та/або його засновником чи відповідним органом управління освітою і власником відповідної інформаційної системи.

У зв'язку з цим оцінка правомірності умов договорів, укладених із власником системи, а також практики застосування такого сервісу в конкретних ЗЗСО належить насамперед до сфери відповідальності засновника закладу освіти та відповідного органу управління освітою.

З метою з'ясування обставин функціонування зазначеної системи та реагування в межах компетенції МОН листом від 04 березня 2026 року № 1/4320-26 звернулося до Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Таке звернення було зумовлене тим, що, за наявною в МОН інформацією, система «Єдина школа» є найбільш поширеною саме у комунальних ЗЗСО м. Києва, а також тим, що найбільша кількість звернень щодо можливих проблемних аспектів її використання надійшла саме від батьків здобувачів освіти у м. Києві.

У зазначеному листі МОН порушило питання щодо проведення комплексного аналізу змісту договорів, укладених ЗЗСО або місцевими органами управління освітою з власником системи «Єдина школа», оскільки фінансування для користування згаданою системою здійснюється з місцевого бюджету м. Києва, а також практики її застосування в комунальних закладах освіти, зокрема в частині:

правомірності трансляції рекламного контенту під час користування сервісом;

дотримання вимог законодавства у разі стягнення додаткової оплати з батьків;

недопущення обмеження доступу батьків до базової інформації про освітній процес та результати навчання дитини;

дотримання прав та законних інтересів учасників освітнього процесу.

Станом на дату підготовки цієї відповіді інформація від Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) до МОН не надходила. Після отримання відповідної інформації та матеріалів МОН буде розглянуто питання щодо необхідності подальшого реагування в межах повноважень.

Підпункт 1.5. пункту 1. На сьогодні в Україні функціонує значна кількість приватних електронних освітніх інформаційних систем, зокрема електронних журналів і щоденників. МОН не зобов'язує заклади освіти користуватися конкретно визначеною приватною інформаційною системою та не наділене повноваженнями щодо прямого регулювання господарської діяльності приватних суб'єктів господарювання, які є власниками відповідних програмних продуктів, у тому числі щодо встановлення цін, моделей монетизації чи інших комерційних умов користування такими сервісами. У зв'язку з цим на сьогодні розроблення окремих нормативних обмежень, спрямованих безпосередньо на регулювання комерційної моделі приватних електронних освітніх інформаційних систем як таких, не здійснюється.

Використання будь-якого приватного цифрового інструменту в державних і комунальних ЗЗСО не може призводити до обмеження прав учасників освітнього процесу, створення перешкод для доступу батьків до базової інформації про освітній процес та результати навчання дитини або до фактичного покладення на батьків обов'язку здійснювати оплату за доступ до такої інформації. Так само неприйнятним є використання рекламних або інших технічних механізмів, якщо вони фактично унеможливають або істотно ускладнюють доступ до базового функціоналу, необхідного для належної участі батьків в освітньому процесі.

Питання можливого додаткового нормативного врегулювання у цій сфері може бути предметом подальшого опрацювання за результатами аналізу практики застосування таких систем. Водночас у разі такого опрацювання його предметом має бути насамперед встановлення вимог до організації освітнього процесу в закладах освіти, недопущення покладення витрат на батьків як обов'язкової умови доступу до базової інформації та забезпечення безоплатного альтернативного

способу її доведення до батьків, а не втручання у господарську діяльність приватних розробників як таку.

Підпункт 1.6. пункту 1. Відповідно до частини четвертої статті 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту» організація освітнього процесу та діяльності ЗЗСО належать до повноважень його керівника.

Вибір конкретного цифрового рішення та подальше його впровадження в освітньому процесі закладу освіти схвалюється педагогічною радою, яка відповідно до Закону України «Про освіту», є колегіальним органом управління закладу освіти. Для здійснення рівного доступу до цифрових ресурсів МОН та Мінцифри неодноразово інформувало ЗЗСО про державну альтернативу – додаток Мрія, який надає функціонал безоплатно, та відстоює принцип безоплатності здобуття освіти в державних і комунальних ЗЗСО. Зокрема, командою впровадження Мрії проводяться заходи з популяризації та презентації для департаментів освіти та окремих ЗЗСО щодо функціональних можливостей додатка Мрія, організовуються освітні заходи для педагогічного складу щодо ефективного користування, забезпечується постійний зв'язок з учасниками освітнього процесу для вирішення технічних питань, а також використовуються комунікаційні ресурси для інформування про переваги та можливості системи. Ці заходи сприяють якісному впровадженню додатка Мрія та формуванню позитивного досвіду його використання.

За інформацією, отриманою від Мінцифри, станом на квітень 2026 року отримано 10006 запитів від ЗЗСО, які виявили намір підключитися до додатка Мрія, серед яких 3482 шкіл вже розпочали активну роботу з інформаційно-комунікаційною системою. Наразі продовжується робота над забезпеченням високоякісної, безкоштовної альтернативи – додатка Мрія. Здійснюється системний аналіз отриманих пропозицій від користувачів та формування планів модернізації відповідно до актуальних потреб учасників освітнього процесу.

Підпункт 1.7. пункту 1. Відповідно до статей 1 та 23 Закону України «Про освіту» заклади освіти в межах наданої їм автономії та/або їх засновники самостійно визначають інструменти цифровізації освітнього процесу, у тому числі електронні освітні інформаційні системи. У зв'язку з цим МОН не здійснює централізованого відбору приватних компаній або визначення вичерпного переліку приватних електронних освітніх інформаційних систем, дозволених до використання в закладах загальної середньої освіти.

На сьогодні МОН розробляються технічні вимоги до освітніх інформаційних систем у частині взаємодії з центральною базою даних програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту»,

зокрема щодо протоколів підключення та обміну інформацією. Водночас зазначені технічні вимоги мають на меті врегулювання питань сумісності та обміну даними та не стосуються безпосереднього регулювання комерційної моделі приватних електронних сервісів.

Водночас позиція МОН є незмінною: використання будь-якого приватного цифрового інструменту в державних і комунальних ЗЗСО не може призводити до звуження обсягу державних гарантій у сфері повної загальної середньої освіти або обмеження прав учасників освітнього процесу. Зокрема, доступ батьків до базової інформації про освітній процес і результати навчання дитини не може обмежуватися через рекламу, технічні обмеження чи платні механізми.

Як зазначалося вище, системним підходом держави в цій сфері є створення безоплатної державної альтернативи. Із метою забезпечення рівного доступу до цифрових сервісів Мінцифри та МОН створили державний безоплатний додаток Мрія, який може використовуватися ЗЗСО для організації цифрової взаємодії без покладення додаткових витрат на батьків.

Пункт 2. Позиція МОН з цього питання є чіткою та незмінною: використання будь-яких цифрових освітніх сервісів у державних і комунальних ЗЗСО не може призводити до обмеження або ускладнення доступу учасників освітнього процесу, у тому числі батьків, до базової інформації про освітній процес, зокрема щодо оцінок, домашніх завдань, відвідування занять та інших відомостей, необхідних для належної участі в освітньому процесі.

Зокрема, такий доступ не може обмежуватися через рекламні механізми, технічні обмеження чи платні підписки, якщо оплата за користування системами вже фактично здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів, і якщо це створює перешкоди для реалізації прав учасників освітнього процесу, покладає на батьків обов'язок здійснювати оплату за доступ до необхідної інформації, пов'язаної з навчанням дитини, що не відповідає державним гарантіям у сфері повної загальної середньої освіти та суперечить вимогам законодавства про освіту. У разі, якщо використання певного цифрового сервісу супроводжується такими обмеженнями, ЗЗСО має забезпечити батькам доступ до відповідної інформації іншим доступним і безоплатним способом.

МОН продовжуватиме здійснення моніторингу практики використання таких систем у ЗЗСО, опрацьовуватиме з іншими уповноваженими органами питання додаткових рішень у межах компетенції та здійснюватиме комунікацію цієї позиції із засновниками закладів освіти.
